

**Regioonide Komitee aasta arvamus teemal Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele “Mittediskrimineerimine ja võrdsed võimalused kõigile — raamstrateegia” KOM(2005) 224( lõplik) ja “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, Euroopa aasta “Võrdsed võimalused kõigile — Õiglase ühiskonna poole (2007)” kohta”**

(2006/C 115/14)

REGIOONIDE KOMITEE,

**võttes arvesse** komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele “Mittediskrimineerimine ja võrdsed võimalused kõigile — raamstrateegia” KOM(2005) 224 (lõplik) ja ettepanekut Euroopa aastat “Võrdsed võimalused kõigile — Õiglase ühiskonna suunas” (2007) käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse kohta KOM(2005) 225 (lõplik) — 2005/0107 (COD),

**võttes arvesse** Euroopa Komisjoni 1. juunil 2005 tehtud otsust konsulteerida antud küsimuses Regioonide Komiteega vastavalt ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule,

**võttes arvesse** Euroopa Parlamendi resolutsiooni vähemuste kaitse ja diskrimineerimisvastase poliitika kohta laienenud Euroopas ja Regioonide Komitee tulevast arvamust vastusena kõnealusele resolutsioonile;

**võttes arvesse** Regioonide Komitee presidendi 25. juuli 2005. aasta otsust, millega tehti majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks koostada arvamus nimetatud teemal,

**võttes arvesse** Regioonide Komitee arvamust võrdse kohtlemise kohta (CdR 513/99 fin) <sup>(1)</sup>,

**võttes arvesse** direktiive 2000/43/EÜ ja 2000/78/EÜ (milles kehtestatakse võrdse kohtlemise põhimõte, olenemata rassilisest või etnilisest päritolust ja luuakse üldraamistik võrdseks kohtlemiseks tööhõives ja elukutsetes),

**võttes arvesse** komitee arvamust meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (CdR 19/2004 fin) <sup>(2)</sup>,

**võttes arvesse** Regioonide Komitee arvamust, mis käsitleb rohelist raamatut “Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimise vastu võitlemine laienenud Euroopa Liidus” EÜ KOM(2004) 379 (lõplik) (CdR 241/2004 fin) <sup>(3)</sup>,

**võttes arvesse** Regioonide Komitee arvamuse eelnõud CdR 226/2005 rev. 1, mille majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon võttis vastu 23. septembril 2005 (raportöör: **nõunik Peter MOORE**, Sheffieldi linnaosa-nõukogu liige (UK/ALDE),

ning arvestades järgmist:

- 1) Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 13 seatakse põhieesmärgiks tõkestada diskrimineerimist soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel;
- 2) Sätted ELi põhiõiguste hartast, mis võeti vastu 2000. aasta detsembris Nice's ja lisati Euroopa põhiseaduse lepingusse (artikkel II-81), toovad sisse laiaulatusliku diskrimineerimiskeelu: “Keelatud on igasugune diskrimineerimine, sealhulgas diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvahemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu”

<sup>(1)</sup> ELT C 226, 08.08.2000, lk 1.

<sup>(2)</sup> ELT C 121, 30.04.2004, lk 25.

<sup>(3)</sup> ELT C 71, 22.03.2005, lk 62.

- 3) Rassilise võrdõiguslikkuse direktiiv (2000/43/EÜ) ja tööhõivepoliitika direktiiv (2000/78/EÜ) pidid olema kõikide liikmesriikide siseriiklikku õigusesse üle võetud 2003. aasta lõpuks;
- 4) Sotsiaalmeetmete kaval ajavahemikuks 2005–2010, mis täiendab ja toetab Lissaboni strateegiat, on oluline roll majanduskasvu sotsiaalse mõõtme edendamisel ning üks sotsiaalmeetmete kava prioriteetidest on kõigile võrdsete võimaluste tagamise toetamine;

**võttis ühehäälselt 16. ja 17. novembril 2005 toimunud 62. täiskogu istungjärgul ( 16. novembri istungil) vastu järgmise arvamuse:**

## 1. Regioonide Komitee seisukohad

### Regioonide Komitee

#### I) Rohelist raamatut käsitleva konsultatsiooni tulemus

1.1 **kiidab heaks** komisjoni püüde võtta arvesse rohkem kui 1 500 organisatsiooni märkuseid ja reageeringuid vastuseks rohelist raamatut käsitleva konsultatsiooni "Võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine laienenud Euroopa Liidus, mille komisjon võttis vastu maikuus 2004;

1.2 **märgib**, et lisaks Regioonide Komitee osales konsultatsiooniprotsessis palju kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ja nende ühendusi;

1.3 **rõhutab**, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil üles näidatud huvi rohelise raamatu vastu kajastab tõsiasi, et kohalikel ja piirkondlikel ametivõimudel on oluline roll mittediskrimineerimist ja kõikidele võrdsete võimaluste tagamist käsitlevate strateegiade rakendamises. Selle tingib suuresti kõnealuste ametivõimude roll suurimate tööandjatena ning samuti nende kohustus kaupade ja teenuste pakkujate ning hankijate;

1.4 **väljendab** tänulikkust selle üle, et komisjon võttis üldjoontes arvesse mitmeid küsimusi, mida Regioonide Komitee oli rohelist raamatut käsitlevas arvamuses välja toonud, seda iseäranis seoses pingutustega parandada mittediskrimineerimist puudutavate seaduste rakendamist, teavitustööd ja teadlikkuse tõstmist, sidusrühmade kaasamist ning järelvalve- ja aruandlusmehhanismide parandamise vajadust;

#### II) Tõhusa diskrimineerimisevastase õiguskaitse tagamine

1.5 **tervitab** ettepanekut iga-aastase põhjaliku aruande koostamiseks direktiivide 2000/43/EÜ ja 2000/78/EÜ sätete ülevõtmist käsitlevate riiklike rakendusmehhanismide kohta;

1.6 **tervitab** komisjoni aruannete avaldamist nõukogule ja parlamendile, kus analüüsitakse direktiivide 2000/43/EÜ ja 2000/78/EÜ ülevõtmise seis 2006. aasta alguses;

1.7 **rõhutab**, et diskrimineerimisvastase poliitika rakendamine liikmesriikides on veel mitterahuldavas seisus;

III) Olemasoleva õigusliku raamistiku täiendamiseks mõeldud edasise tegevuse vajaduse hindamine

1.8 **tuletab** komisjonile **meelde**, et komitee mõistab hukka artiklis 13 käsitletud erinevate rühmade asetamist tähtsuse järjekorda kaitse osas ja et jätkuvalt on vaja täendada ELi poliitilist raamistikku vanuse, soo, etnilise kuuluvuse, puuete, usutunnistuse ja veendumuste ning seksuaalse sättumuse osas;

1.9 **pöörab tähelepanu** asjaolule, et naistele — olgugi et nende tööhõive osas on täheldatud edusamme — makstakse endiselt meestest väiksemat töötasu vaatamata naiste kõrgele kvalifikatsioonile ja meestega võrdsetele ametikohtadele. Lisaks suhtuvad tööandjad soolisse erinevusse endiselt teatud eelarvumustega pidades silmas raseduse ja emadusega seotud küsimusi.

1.10 **juhhib tähelepanu** naistest sisserändajate eriolukorrale tööelu ja tööhõive ning inimestevaheliste ja perekonnasiseste suhete osas ning pooldab olukorra analüüsimist 2008. aastaks teostatavas uurimuses.

1.11 **märgib** huviga komisjoni ettepanekut viia läbi teostatavusuuring võimalike uute algatuste kohta olemasoleva õigusliku raamistiku täiendamiseks;

IV) Mittediskrimineerimise ja kõigile võrdsete võimaluste süvalaiendamise

1.12 **nõustub**, et ainult õigusaktide abil on raske tõkestada mõnede rühmade kogetud sügavalt juurdunud ebavõrdsuse mudeleid ja et mittediskrimineerimise süvalaiendamise edendamiseks tuleb arendada vastavaid vahendeid. See peaks samuti aitama keskenduda mitmekordse diskrimineerimise olukordadele;

1.13 **kordab** ettepanekut selle kohta, et võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks peavad olema mehhanismid, mis tagaksid võrdõiguslikkuse küsimuste ja põhimõtete vajalikul määral arvestamise kõikide poliitikalvaldkondade väljatöötamisel, haldamisel ja hindamisel;

1.14 **märgib**, et põhiseaduse leping tugevdab aga veelgi Euroopa Liidu võimalusi võidelda diskrimineerimisega: artikkel II-81 laiendab diskrimineerimiskeeldu, artikkel III-118 toob sisse horisontaalse diskrimineerimisvastase sätte ning artikkel III-125 tugevdab Euroopa Parlamendi rolli diskrimineerimisvastaste õigusaktide vastuvõtmisel. Sõltumata põhiseaduse lepingu ratifitseerimisest sätestab EÜ asutamislepingu artikkel 13 juba õigusliku aluse sivalaiendamise lähenemisviisi väljatöötamiseks kõikidele käsitletud diskrimineerimise alustele;

#### V) Uuendustegevuse ja heade tavade edendamine ja nendest õppimine

1.15 **võtab arvesse**, et haridus on tähtsaks vahendiks diskrimineerimise tõkestamisel ja et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on kõnealuses valdkonnas olulise tähtsusega roll;

1.16 **kiidab heaks** komisjoni kavatsuse edendada kogemuste ja heade tavade vahetamist paljude erinevate sidusrühmade vahel ja usub, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peab kõnealuses tegevuses olema määrav roll;

1.17 **kiidab heaks** suurema rõhuasetuse soolisele võrdõigusslikkusele struktuurifonde käsitlevates ettepanekutes pärast 2006. aastat, aga tunnustab samuti horisontaalse lähenemisviisi tähtsust diskrimineerimisvastasele võitlusele;

1.18 **on veendunud**, et rahastamisprogrammid, mis soodustavad heade tavade vahetamist ja teiste kogemustest õppimist, ei tohi olla üleliia bürokraatlikud haldusnõuete suhtes, kuna see võib takistada olemasolevate rahaliste vahendite kasutuselevõttu;

1.19 **tunnustab** Euroopa Rassismi ja Ksenofoobia Järelvalvekeskuse tehtud väärtuslikku tööpanust ja kavatsust asendada kõnealune organ uue Põhiõiguste Ametiga ning soovib tungivalt, et uuele ametile eraldataks vajalikul määral ressursse täiel määral osalemiseks diskrimineerimisvastases võitluses;

#### VI) Teadlikkuse tõstmine ja koostöö sidusrühmadega

1.20 **võtab arvesse**, et teadlikkuse tõstmisele suunatud algatused on olulise tähtsusega kodanike teavitamisel nende õigustest Euroopa Liidu tasandil, pöörates erilist tähelepanu laste ja noorte teavitamisele;

1.21 **teeb ettepaneku**, et pühendumine vähemus- ja kogukondlikele rühmadele on olulise tähtsusega iseäranis maapiirkondades ja näiteks väikesearvulise rahvusvähemusega piirkondades;

1.22 **toetab** algatust nimetada 2007. aasta Euroopa aastaks "Võrdsed võimalused kõigile" ja leiab, et see on väga hästi ajastatud, kuna on möödunud 10 aastat Euroopa rassismivastastest

aastast ja Amsterdamis lepingust, millel oli märkimisväärne tähtsus lepingus sisalduvatele uutele võrdõiguslikkust puudutavatele õigusaktidele;

1.23 **tõstab esile**, et kui pöörata liiga suurt tähelepanu suure tähtsusega ja suuremahulistele tegevustele, on oht keskenduda põhisündmustele, jättes tähelepanuta kohalikud ja kogukondlikud sündmused;

1.24 **nõustub** Euroopa aastaks valitud teemadega, milleks on inimõigused, tunnustamine, esindamine ja austus;

1.25 **võtab arvesse**, et kõnealusel Euroopa aastal peab olema otsene seos väljapakutud 2008. aastaga, Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aastaga ja et kõik 2007. aastal ette võetud tegevused peavad üksteist vastastikku toetama;

1.26 **rõhutab**, et meedia on Euroopa aasta edukuses määrava tähtsusega roll. Kohaliku meedia rollile peab pöörama vajalikul määral tähelepanu. Kontaktid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning kohaliku meedia vahel peavad aitama tõsta teadlikkust kõnealuse aasta jooksul;

1.27 **tõstab esile** vajadust konsulteerida kohaliku ja piirkondliku valitsuse sektoriga, kus viiakse ellu paljud ühenduse tegevussuunad, millega sageli kaasnevad märkimisväärsed haldusalased ja rahalised kohustused. Asjaomase poliitika arendamine ja õigusloome nõuavad kõige tähtsamate sidusrühmade panust;

#### VII) Ebasoodsas olukorras olevate rahvusvähemuste diskrimineerimise ja sotsiaalse tõrjutuse tõkestamine

1.28 **toetab** komisjoni rõhuasetust romide olukorrale, mis on iseäranis murettekitav, ja kõrgetasemelise nõustamisrühma moodustamisele, mis tegeleks ebasoodsas olukorras olevate rahvusvähemuste sotsiaalse integreerimise ja integratsiooniga tööturule.

## 2. Regioonide Komitee soovitusel

### Olemasolevate õigusaktide rakendamine

2.1 **tuletab** Regioonide Komitee peasekretäri meelde tema palvet personalipoliitika ja peasekretariaadi töötajate profiili hindamiseks seoses selle ühilduvusega uute õigusaktidega ja anda järgneva kuue kuu jooksul aru nii juhatusele kui ka majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile;

2.2 **kutsub** Regioonide Komitee riikide delegatsioone üles tagama, et 2006. aasta volitusteks esitatud kandidatuurid oleksid tasakaalus soolise ja etnilise päritolu osas ja et nõukogu arvestaks seda ametikohtade määramisel;

### Heade tavade edendamine ja nendest õppimine

2.3 **kordab** üleskutset, et Regioonide Komitee telliks ja avaldaks mittediskrimineerimise hea tava käsiraamatu, mis on mõeldud kohalikele omavalitsustele kui tööandjatele; ja kutsub lisaks üles kõnealuses raamatus käsitlema omavalitsuste rolli kaupade ja teenuste pakkujate ning hankijatena ja kogukondliku ühtekuuluvuse ning mittediskrimineerimise juhtidena, kaasates näiteid iga liikmesriigi algatustest artiklis 13 käsitletud diskrimineerimise kõigi kuue põhialuse kohta. Iseäranis tere tulnud on näited hea partnerluse tava kohta siis, kui kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused teevad kõnealuste teenuste pakkamiseks koostööd teiste partneritega. Kõnealuse dokumendi avaldamine peaks toimuma samaaegselt 2007. aasta kui kõigile võrdsete võimaluste aasta alustamisega; Regioonide Komitee pöörab erilist tähelepanu sellele, et mitte kopeerida komisjoni algatusi kõnealuses seoses;

2.4 **palub**, et komisjon otsiks ELi rahastamisvahendite osas loominguviise, mis võimaldaksid väikeste valitsusväliste organisatsioonide juurdepääsu väiksematele rahastamise tasanditele, võttes vajalikul määral arvesse haldus- ja aruandlusmehhanisme;

2.5 parem andmete kogumine, järelvalve ja analüüs on tähtsad toetamiseks töehusa poliitika arengut, et edendada võrdõiguslikkust ja tõkestada diskrimineerimist. Regioonide Komitee **rõhutab**, et kohalik ja piirkondlik valitsus peavad olema kaasatud aruteludesse komisjoniga selles osas, mis puudutab võrreldavate kvantitatiivsete andmete kogumist eksisteeriva ebavõrdsuse tuvastamiseks ja esiletõstmiseks. Andmete järelvalve peab hõlmama võimalikult paljusid diskrimineerimise aspekte, mitte üksnes soolist või etnilist aspekti. Samuti on oluline hinnata erinevat tüüpi tegevuste mõju ja tuvastada muutuste vajalikkus.

*Olemasoleva õigusliku raamistiku täiendamiseks mõeldud edasine tegevus*

2.6 Regioonide Komitee **kordab** eelnevalt rohelist raamatut käsitlevas arvamuses esitatud nõuet selle kohta, et kaupu ja teenuseid puudutavad õigusaktid peavad laienema kõikidele artiklis 13 mainitud valdkondadele;

2.7 komisjoni teostatavusuuringus, kus vaadeldakse võimalikke uusi vahendeid olemasoleva õigusliku raamistiku täiendamiseks, **peaks juhinduma** Regioonide Komitee diskrimineerimisvastase hea tava käsiraamatu koostamise käigus kogutud tõenditest;

### Sidusrühmade kaasamine

2.8 **nõuab**, et sidusrühmadele viidates mainiks komisjon selgesõnaliselt kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ja teeks seda järjekindlalt ja läbivalvalt nii raamstrateegiat käsitlevas teatises kui ka Euroopa aastat "Võrdsed võimalused kõigile" kehtestavas dokumendis kõige olulisematele;

2.9 **rõhutab**, et kohalik ja piirkondlik tasand ning Regioonide Komitee tuleb täielikult kaasata kõikidesse raamstrateegias esile tõstetud järelmeetmetesse;

2.10 Regioonide Komitee **soovib** iseäranis olla kaasatud igaaastasesse raamstrateegia eelnõus esile tõstetud kõrgetasemelisse võrdõiguslikkuse tippkohtumisse;

2.11 komisjoni kavandatud ebasoodsas olukorras olevate etniliste rühmade sotsiaalset ja tööturule integreerimist käsitlevasse kõrgetasemelisse nõustamisgruppi peab kaasama kohaliku/piirkondliku mõõtme;

*Teadlikkuse tõstmisele suunatud tegevus, kaasaarvatud Euroopa aasta "Võrdsed võimalused kõigile"*

2.12 **kutsub** Ühendkuningriiki eesistujana tagama, et kõnealune toimik leiaks nõukogus kiiret käsitlemist, nii et kõnealuseks aastaks oleks võimalik tagada seaduslik alus õigel ajal;

2.13 **toetab** järgnevaid eesesmärke:

- i) õigused — üldsuse teadlikkuse tõstmine võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise õiguse kohta. Kuna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kodanikele kõige lähemal seisvad valitud organid, usub komitee, et neil on kõnealuses küsimuses määrava tähtsusega roll, iseäranis selle levitamises Euroopa piirkondades väljaspool suuremaid linnapiirkondi. Kiidab heaks komisjoni bussi tööd, mille eesmärgiks oli levitada teavet ELi kodanike õiguste kohta võrdsete võimaluste osas ja julgustab komisjoni liikuma liikmesriikide pealinnadest väljapoole. Kõnealuse bussi sõitude toetamiseks kohalikesse piirkondadesse tuleb rakendada kohalike ja piirkondlike omavalitsusi ning Regioonide Komitee kaasavat ennetavat lähenemist;
- ii) esindamine — stimuleeriv arutelu ühiskonna osaluse suurendamise viisidest kõikide vähemuste osas, pöörates erilist tähelepanu romide ja moslemite kogukondade osaluse suurendamisele;
- iii) tunnustamine — mitmekesisuse esiletõstmine ja edendamine;
- iv) austus ja tolerants — ühtsema ühiskonna edendamine ja stereotüüpide ning eelarvamuste kaotamine Kõnealuse eesmärgi saavutamise tähtsamaks viisiks võivad olla kultuurisündmused, kaasaarvatud muusika-, teatri- ja spordiüritused. Komisjon saab mainitud rahaliselt toetada ja teha koostööd riiklike, kohalike ja piirkondlike organite ning kodanikuühiskonnaga, tagamaks, et kõnealused sündmused leiaksid aset kõikides osalevates riikides, kulmineerudes suure Euroopa festivaliga, mis ühendab nii 2007. aasta kui kõigile võrdsete võimaluste aasta ja 2008. aasta kui kultuuridevahelise dialoogi aasta. Üritus toimub ühes kahest eesistujamaast 2008. aastal (Sloveenia/Prantsusmaa);

2.14 **kiidab heaks** komisjoni seisukoha, et osalevad riigid peavad kindlaks määrama riikliku kooskõlastusorgani, kuhu oleksid kaasatud riikide valitsuste, sidusrühmade, asjaomaste kogukondade ja teiste kodanikuühiskonna rühmade esindajad, aga kutsub kõiki kooskõlastusorganeid üles kaasama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajaid;

2.15 **julgustab** kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kasutama Euroopa aasta logo läbiviidavate võrdõiguslikkuse võimalusi puudutavate tegevuste reklaamimiseks 2007. aastal;

2.16 **teeb ettepaneku**, et Regioonide Komitee korraldaks 2007. aasta alguses sarnaselt teiste Euroopa aastatega aasta avamise konverentsi.

Brüssel, 16. novembril 2005

Regioonide Komitee  
president  
Peter STRAUB

---

**Regioonide Komitee resolutsioon teemal “Euroopa Komisjoni tööprogramm” ja “Regioonide Komitee prioriteetid 2006. aastaks”**

(2006/C 115/15)

Regioonide Komitee,

VÖTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni 2005. aasta tööprogrammi pealkirjaga “Euroopa võimaluste ärakasutamine” (KOM(2005) 531 lõplik);

VÖTTES ARVESSE strateegilisi eesmärgi aastateks 2005–2009 (KOM(2005) 12 lõplik);

VÖTTES ARVESSE kuue eesistujariigi mitmeaastast strateegilist programmi aastateks 2004–2006;

VÖTTES ARVESSE komisjoni teatist pealkirjaga “Komisjoni panus järelemõtlemisperioodiks ja kauemaksiki: demokraatia, dialoogi ja diskussiooni D-kava” (KOM(2005) 494 lõplik);

VÖTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni ja Regioonide Komitee koostöö korralduse protokoll (DI CdR 82/2001 rev. 2);

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee resolutsiooni Lissaboni strateegia taaskäivitamise kohta (CdR 518/2004);

VÖTTES ARVESSE Regioonide Komitee resolutsiooni 2007–2013 aastate finantsperspektiivi tuleviku kohta (CdR 203/2005);

NING ARVESTADES JÄRGMIST:

Euroopa Liidu meetmete rakendamine kuulub suuremalt osalt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vastutusalasse;

piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused aitavad määratleda Euroopa Liidu prioriteete, mis tugevdab Euroopa Liidu poliitika demokraatlikku õiguspärasust;

Regioonide Komitee määrab oma prioriteetid järgmisteks neljaks aastaks kindlaks 2006. aasta veebruaris seoses komitee neljanda ametiaja (2006–2010) algusega;

**võttis 16.–17. novembril 2005 toimunud 62. täiskogu istungil (17. novembri istung) vastu järgmise resolutsiooni:**